

Fundacja

Salvis Natura Salvis Futura

MIKRO
DZIAŁANIA
MAKRO
KORZYŚCI

CENTRUM INICJATYW ŚRODOWISKOWYCH,
SPOŁECZNYCH I PRZYRODNICZYCH

WODA I GLEBA

Spis treści

Korzyści dla środowiska i natury płynące ze współpracy z Fundacją	2
Woda.....	2
Gleba	2
Innowacje które wyróżnią region na tle kraju	3
Działania z udziałem społeczności lokalnej	3
Dodatkowe korzyści.....	3
Woda i gleba - fundament naszego istnienia	4
Zmiany klimatyczne i ich wpływ na gospodarkę wodną	4
Wpływ rolnictwa na jakość wód i gleb	4
Retencja wody - klucz do zrównoważonej gospodarki wodnej	4
Bioróżnorodność - fundament zdrowych ekosystemów	5
Ochrona gleb - nasze wspólne dziedzictwo	6
Badanie stanu gleb i monitorowanie zanieczyszczeń	6
Działania na rzecz ochrony wód	6
Działania instytucji rządowych i samorządowych	7
Finansowanie projektów ochrony środowiska	7
Współpraca międzynarodowa w ochronie środowiska.....	8
Podsumowanie	8
Kluczowe Cele Fundacji	8
Dane kontaktowe	9

Korzyści dla środowiska i natury płynące ze współpracy z Fundacją

Współpraca z Fundacją przyniesie szereg korzyści dla środowiska naturalnego, w szczególności w zakresie ochrony wód i gleb. Fundacja będzie wspierała instytucje, organizacje i społeczności lokalne w realizacji projektów, które mają na celu poprawę stanu środowiska, zwiększenie bioróżnorodności i promowanie zrównoważonego rozwoju.

Woda

- **Wdrażanie technicznych metod retencji:** Projektowanie i budowa zbiorników retencyjnych, rowów melioracyjnych, a także rozbudowa i modernizacja istniejącej infrastruktury wodnej.
- **Propagowanie nietechnicznych metod retencji:** Odbudowa terenów podmokłych, renaturyzacja cieków wodnych, zwiększanie lesistości zlewni, stosowanie zielonej infrastruktury.
- **Edukacji w zakresie znaczenia retencji:** Organizacja warsztatów, seminariów i kampanii informacyjnych dla mieszkańców, rolników i urzędników.
- **Wspieranie rolników we wdrażaniu praktyk retencjonujących wodę w glebie:** Doradztwo w zakresie technik uprawy gleby sprzyjających retencji (uprawa bezorkowa, płodozmian, stosowanie mulczu).
- **Współpraca przy opracowywaniu planów gospodarowania wodą:** Wsparcie w opracowywaniu i wdrażaniu planów gospodarowania wodą na danym obszarze zlewni.
- **Monitoring ilościowego i jakościowego wód powierzchniowych i podziemnych:** Współpraca w zakresie monitoringu jakościowego i ilościowego wód, w tym poziomu wód gruntowych.

Gleba

- **Ochrona gleb przed degradacją:** Promowanie zrównoważonych praktyk rolniczych ograniczających erozję, zakwaszenie i zanieczyszczenie gleb.
- **Rekultywacja terenów zdegradowanych:** Wsparcie w przywracaniu wartości użytkowych lub przyrodniczych terenom zniszczonym przez działalność człowieka.
- **Zwiększanie bioróżnorodności gleb:** Promowanie działań na rzecz zwiększania bioróżnorodności gleb (stosowanie kompostu, obornika, resztek poźniwnych).
- **Edukacja w zakresie ochrony gleb:** Organizacja warsztatów, szkoleń, kampanii informacyjnych.

Innowacje które wyróżnią region na tle kraju

Mobilne Laboratorium Badania Gleb:

- Szybkie i dokładne badanie parametrów gleby.
- Analizy bezpośrednio na polach.
- Oszczędność czasu i kosztów.

Mobilne Laboratorium Badania Płodów Rolnych:

- Analiza jakości i bezpieczeństwa płodów rolnych.
- Natychmiastowa ocena jakości produktów.
- Badania w różnych lokalizacjach.

Mobilne Laboratorium Środowiskowe:

- Analizy próbek powietrza, gleb i wód powierzchniowych.

Mobilne laboratoria są kluczowym elementem w nowoczesnym zarządzaniu zasobami naturalnymi, umożliwiając szybkie i efektywne działania na rzecz ochrony środowiska.

Przywracanie Ginących Torfowisk i Naturalnych Zbiorników Retencyjnych:

- Ochrona i odbudowa naturalnych ekosystemów.
- Rekultywacja terenów, nasadzenia, monitoring.

Montaż i Badanie Działania Technicznych i Nietechnicznych Metod Retencji:

- **Techniczne metody:** Zbiorniki retencyjne, zastawki, zasuwy, systemy nawadniające.
- **Nietechniczne metody:** Naturalne bariery (żywoploty, zadrzewienia).

Akredytowane stacje meteorologiczne:

- Zintegrowane z siecią IUNG/IMGW-PIB.

Działania z udziałem społeczności lokalnej

Fundacja będzie zachęca do aktywnego udziału mieszkańców w ochronie środowiska poprzez:

- **Organizowanie akcji sprzątania brzegów rzek i zbiorników wodnych.**
- **Sadzenie drzew i krzewów w zlewni.**
- **Monitoring lokalnych cieków wodnych.**

Dodatkowe korzyści

Współpraca z Fundacją to również:

- **Promocja regionu.**
- **Wsparcie merytoryczne i doradztwo.**
- **Promowanie dobrych praktyk.**
- **Budowanie świadomości ekologicznej.**
- **Poprawa wizerunku publicznego.**
- **Zwiększenie zaufania i dialogu społecznego.**

Woda i gleba - fundament naszego istnienia

Woda i gleba to dwa niezastąpione elementy, które stanowią podstawę naszego istnienia. Woda, źródło życia, jest niezbędna do picia, higieny, produkcji żywności, funkcjonowania przemysłu, transportu i rekreacji. Gleba dostarcza nam żywność, reguluje klimat, magazynuje wodę i stanowi dom dla niezliczonych organizmów.

Niestety, te cenne zasoby są coraz bardziej zagrożone. Zanieczyszczenia, nadmierna eksploatacja i nieodpowiednie praktyki rolnicze prowadzą do degradacji środowiska. Ekstremalne zjawiska pogodowe potęgują te problemy, powodując m.in. susze i powodzie.

Zmiany klimatyczne i ich wpływ na gospodarkę wodną

Wzrost temperatury na Ziemi prowadzi do topnienia lodowców, podnoszenia się poziomu mórz i coraz częstszych ekstremalnych zjawisk pogodowych.

Polska również odczuwa skutki globalnego ocieplenia. Doświadczamy gwałtownych burz, powodzi i podtopień. Zmiany klimatu zaburzają cykl hydrologiczny, prowadząc do nierównomiernego rozkładu opadów. Woda staje się mniej przewidywalna, co powoduje problemy z dostępnością zasobów wodnych.

Konieczne jest podjęcie działań adaptacyjnych, takich jak zwiększanie retencji wody, modernizacja systemów melioracyjnych i wprowadzanie metod uprawy ograniczających ubytki wody i degradację gleb.

Wpływ rolnictwa na jakość wód i gleb

Rolnictwo zapewnia bezpieczeństwo żywnościowe, ale jednocześnie może wpływać na stan środowiska. Intensywna produkcja, oparta na stosowaniu nawozów sztucznych i pestycydów, może prowadzić do zanieczyszczenia wód i gleb.

Nadmiar azotanów i fosforanów w wodzie powoduje eutrofizację, co ma negatywny wpływ na organizmy wodne. Pestycydy zanieczyszczają wody i gleby, szkodząc organizmom i zagrażając zdrowiu ludzi.

Erozja gleby to kolejny problem związany z rolnictwem. Niewłaściwe praktyki rolnicze zwiększają ryzyko wymywania lub wywiewania gleby. Erozja prowadzi do utraty żyznej warstwy gleby, co zmniejsza plony i utrudnia produkcję żywności.

Retencja wody - klucz do zrównoważonej gospodarki wodnej

Retencja wody to zdolność środowiska do zatrzymywania i magazynowania wody. Jest kluczowa dla zrównoważonej gospodarki wodnej, szczególnie w obliczu zmian klimatycznych.

Korzyści z retencji wody:

- Łagodzenie skutków suszy i powodzi.
- Stały dostęp do wody dla ludzi, rolnictwa i przemysłu.
- Poprawa jakości wody.
- Zwiększenie bioróżnorodności.

Grunty rolne a retencja wody:

- Zdrowe gleby mają większą zdolność do wchłaniania i zatrzymywania wody.

Ochrona i przywracanie naturalnych zbiorników retencyjnych:

- Zarośla, zadrzewienia, mokradła, naturalne zbiorniki wodne są ważne dla retencji wody.

Systemy melioracyjne a retencja:

- Systemy melioracyjne powinny służyć zarówno odprowadzaniu, jak i zatrzymywaniu wody, z wykorzystaniem nowoczesnych rozwiązań hydrotechnicznych.

Prace konserwacyjne i utrzymaniowe:

- Regularne konserwacje zapewniają sprawne działanie systemów melioracyjnych.

Nawodnienia:

- W okresach suszy należy stosować proste i efektywne systemy nawadniania.

Ochrona torfowisk:

- Torfowiska to naturalne magazyny wody, które odgrywają ważną rolę w retencji.

Bioróżnorodność - fundament zdrowych ekosystemów

Bioróżnorodność to bogactwo życia na Ziemi. Obejmuje zwłaszcza różnorodność gatunków, z których każdy odgrywa inną rolę w stabilności ekosystemów.

Znaczenie bioróżnorodności:

- **Produkcja żywności:** Zapylenie roślin, kontrola szkodników, żyzność gleby.
- **Regulacja klimatu:** Pochłanianie dwutlenku węgla, łagodzenie skutków powodzi i susz.
- **Oczyszczanie wody i powietrza:** Filtracja i oczyszczanie.

Zagrożenia dla bioróżnorodności:

- Utrata siedlisk naturalnych (wylesianie, urbanizacja, intensyfikacja rolnictwa).
- Zanieczyszczenia i zmiany klimatu.
- Gatunki inwazyjne.
- Nadmierna eksploatacja zasobów.

Ochrona bioróżnorodności:

- Tworzenie obszarów chronionych (np. użytki ekologiczne)
- Restytucja siedlisk zdegradowanych i ochrona gatunków zagrożonych.
- Zrównoważone użytkowanie zasobów (rolnictwo ekologiczne, integrowana produkcja).

Ochrona gleb - nasze wspólne dziedzictwo

Gleba to żywy organizm, który odgrywa kluczową rolę w produkcji żywności, magazynowaniu wody, filtracji i ochronie klimatu.

Zagrożenia dla gleb:

- Erozja.
- Zanieczyszczenia.
- Utrata materii organicznej.
- Zakwaszenie.
- Zasolenie.
- Wyładowanie.

Działania na rzecz ochrony gleb:

- Zrównoważone rolnictwo (płodozmian, nawozy organiczne, uprawa bezorkowa i uproszczona, zadrzewienia).
- Rekultywacja terenów zdegradowanych.
- Ograniczenie stosowania środków ochrony roślin.
- Zalesianie i zadrzewianie.
- Edukacja.

Badanie stanu gleb i monitorowanie zanieczyszczeń

Regularne badania gleb pozwalają ocenić ich stan i podjąć odpowiednie działania ochronne.

Metody badania:

- Pobieranie próbek.
- Analizy laboratoryjne.
- Teledetekcja.
- Mapowanie gleb.

Działania na rzecz ochrony wód

Monitoring środowiska:

- Regularne badania jakości wód, gleby i powietrza.
- Nowoczesne systemy monitoringu.
- Przewidywanie kształtowania się zasobów wodnych.

Ochrona wód - kompleksowe podejście:

- Przeciwdziałanie erozji (odpowiednie metody uprawy, sadzenie drzew).
- Użytki ekologiczne (ostoje przyrody, filtracja zanieczyszczeń, retencja wody).

Działania instytucji rządowych i samorządowych

Instytucje rządowe i samorządowe mogą podejmować wiele inicjatyw na rzecz ochrony wód i gleb, takich jak:

- **Projekty inwestycyjne:** Budowa zbiorników retencyjnych, modernizacja systemów melioracyjnych, techniczne metody retencji.
- **Programy edukacyjne:** Konkursy grantowe, wsparcie dla inicjatyw lokalnych.

Przykłady działań:

- Konkursy grantowe.
- Współpraca z przedsiębiorstwami w celu wdrażania zielonych technologii.
- Programy edukacyjne dla dzieci, młodzieży i dorosłych.
- Kampanie informacyjne.
- Mobilne laboratoria.

Finansowanie projektów ochrony środowiska

Źródła finansowania:

- Środki własne samorządów.
- Fundusze unijne.
- Krajowe programy.

Edukacja ekologiczna - klucz do zmiany

Edukacja ekologiczna kształtuje świadomość ekologiczną społeczeństwa. Powinna zaczynać się od najmłodszych lat i towarzyszyć nam przez całe życie.

Formy edukacji ekologicznej:

- Zajęcia w szkołach i przedszkolach.
- Warsztaty i szkolenia.
- Kampanie informacyjne i wydarzenia.
- Materiały edukacyjne.

Inicjatywy instytucji rządowych i samorządowych:

- Konkursy i olimpiady ekologiczne.
- Współpraca ze szkołami.
- Materiały edukacyjne.
- Kampanie informacyjne i wydarzenia.

Współpraca międzynarodowa w ochronie środowiska

Współpraca międzynarodowa jest niezbędna dla skutecznej ochrony środowiska. Wymiana doświadczeń, wspólne projekty i programy pozwalają na bardziej efektywne rozwiązywanie problemów ekologicznych.

Podsumowanie

Ochrona wód i gleb to wyzwanie, które wymaga współpracy wielu sektorów: rządu, samorządów, organizacji pozarządowych, przedsiębiorstw i społeczności lokalnych. Fundacja będzie odgrywała ważną rolę w tym procesie, wspierając różnorodne inicjatywy na rzecz ochrony środowiska. Dzięki współpracy z Fundacją można osiągnąć realne korzyści dla środowiska i społeczeństwa.

Kluczowe Cele Fundacji

1. Ochrona zasobów wodnych i glebowych:

Monitoring środowiska: Regularne badania jakości wody i gleby umożliwiają wczesne wykrywanie zanieczyszczeń i zmian w ekosystemach, co pozwala na szybkie podejmowanie działań naprawczych.

Projekty małej retencji: Gromadzenie wody opadowej w małych zbiornikach, takich jak oczka wodne czy rowy melioracyjne, pomaga przeciwdziałać suszom i powodziom oraz poprawia jakość wód.

Renaturyzacja rzek i mokradeł: Przywracanie naturalnego charakteru ekosystemów wodnych zwiększa ich zdolność do samooczyszczania, poprawia bioróżnorodność i zwiększa retencję wody.

2. Adaptacja do zmian klimatu:

Opracowanie strategii adaptacyjnych: Konieczność dostosowania się do coraz częstszych ekstremalnych zjawisk pogodowych, takich jak susze i powodzie.

Modernizacja systemów melioracyjnych: Dostosowanie istniejących systemów do nowych warunków klimatycznych, zwiększenie ich efektywności i zdolności do retencjonowania wody.

Zmiana praktyk rolniczych: Wprowadzenie bardziej zrównoważonych metod upraw, które zmniejszą zużycie wody i poprawią jakość gleby.

3. Ochrona przed zanieczyszczeniem:

Ograniczenie stosowania środków chemicznych w rolnictwie: Promowanie rolnictwa integrowanego i stosowanie naturalnych nawozów.

Oczyszczanie terenów: Rekultywacja zdegradowanych obszarów.

Monitorowanie jakości wody i gleby: Regularne badania pozwalają na identyfikację źródeł zanieczyszczeń i podjęcie działań naprawczych.

4. Zwiększenie retencji wody w krajobrazie:

Retencja na gruntach zmeliorowanych: Modernizacja istniejących systemów melioracyjnych w celu zwiększenia ich zdolności do zatrzymywania wody.

Tworzenie pasów zadrzewień i zakrzewień: Zatrzymywanie wody opadowej, zapobieganie erozji gleby i poprawa mikroklimatu.

Uprawy międzyplonów: Poprawa struktury gleby i zwiększenie jej zdolności do zatrzymywania wody.

5. Współpraca i edukacja:

Współpraca z rolnikami: Edukacja rolników na temat znaczenia retencji wody i promowanie dobrych praktyk rolniczych.

Współpraca z władzami: Wpływanie na kształtowanie polityki w zakresie ochrony środowiska.

Edukacja społeczeństwa: Podnoszenie świadomości na temat znaczenia wody i potrzeby jej ochrony.

6. Utworzenie własnej, interdyscyplinarnej Rady Naukowej

Realizacja tych celów wymaga kompleksowego podejścia, uwzględniającego zarówno działania techniczne, takie jak budowa zbiorników retencyjnych czy modernizacja systemów melioracyjnych, jak i zmiany w sposobie gospodarowania zasobami wodnymi i glebowymi, oraz edukację społeczną.

Dane kontaktowe

Daniel Wojdon tel. 502646781

Jakub Zubek tel. 694170170

email: biuro@salvisnatura.org